

Sygn. akt III Ca 107/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 kwietnia 2023 r. w G.

sprawy z powództwa 2 (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 25 listopada 2022 r., sygn. akt I C 679/22

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Magdalena Balion - Hajduk

Sygn. akt: III Ca 107/23

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z 25 listopada 2022 r. zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki 2 (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. 408,36 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 września 2021 roku, oddalił pozostałym w części i orzekł o kosztach procesu, ustalając że powódkę obciąża kosztami w 87%, a pozwaną w 13% i z tego tytułu zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 652,58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że 29 czerwca 2021 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność Z. M.. Uszkodzony pojazd poszkodowanego nie był jezdny. Sprawca kolizji posiadał obowiązkowe ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wykupione w (...) S.A. z siedzibą w W. – u poprzednika prawnego pozwanej.

30 czerwca 2021 roku, Z. M. wynajął od powódki samochód zastępczy marki M. (...) po stawce dobowej w wysokości 140 zł netto za dobę w przypadku najmu powyżej 14 dni.

Pojazd zastępczy został wydany Z. M. 30 czerwca 2021 roku, zaś poszkodowany zwrócił go 5 sierpnia 2021 roku. Pojazd zastępczy był poszkodowanemu niezbędny do codziennych dojazdów do pracy, na zakupy, do znajomych oraz do lekarza. Poszkodowany nie posiadał innych pojazdów w gospodarstwie domowym, z których mógłby korzystać. Poszkodowany nie wykorzystywał uszkodzonego samochodu do prowadzenia działalności gospodarczej.

2 lipca 2021 roku, pracownik powódki działając na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez poszkodowanego, dokonał zgłoszenia szkody w U., która 3 lipca 2021 roku potwierdziła przyjęcie zgłoszenia. W wiadomości mailowej skierowanej na adres mailowy (...) pozwana poinformowała, że w związku ze zgłoszeniem szkody jest gotowa zorganizować nieodpłatny wynajem auta. Poinformowała również, że w przypadku korzystania przez poszkodowanego z samochodu spoza oferty ubezpieczyciela oferują ona zwrot kosztów najmu do 57 zł netto za dzień. W dniu 20 lipca 2022 roku pozwana poinformowała powoda, że przewidywany koszt naprawy pojazdu przewyższy wartość pojazdu i naprawa nie została uznana za ekonomicznie opłacalną.

30 sierpnia 2021 roku, powódka w ramach prowadzonej działalności wystawiła na rzecz S. M. fakturę VAT nr (...). Na dokumencie księgowym wskazano, że koszt wynajmu pojazdu na okres 37 dni wyniósł 5 180 zł brutto.

30 sierpnia 2021 roku, S. M. zawarł z 2 (...) Sp. z o.o. umowę przelewu wierzytelności, na podstawie której przeniósł na powódkę przysługujące mu z tytułu najmu pojazdu zastępczego wierzytelności powstałe w związku ze szkodą komunikacyjną z 29 czerwca 2021 roku.

30 sierpnia 2021 roku, powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 6 570,50 zł w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

(...) S.A. z siedzibą w W. uznała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku z 29 czerwca 2021 roku, a następnie wypłaciła odszkodowanie w kwocie 2103,30 zł za najem pojazdu zastępczego. Pozwana w toku postępowania likwidacyjnego uznała zasadność 30-dniowego okresu najmu oraz zweryfikowała stawkę najmu pojazdu do kwoty 57 zł netto.

Stawka najmu oferowana przez powódkę jest zbliżona do stawek najmu oferowanych przez innych przedsiębiorców wynajmujących pojazdy zastępcze.

Pozwana w zakresie świadczonej ochrony ubezpieczeniowej dysponuje możliwościami faktycznymi i organizacyjnymi do zapewnienia pojazdów zastępczych w stawkach oferowanych przez towarzystwo ubezpieczeniowe.

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w części. Jako podstawę prawną powołał art. 509 § 1 k.c., art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152) oraz art. 822 § 1 k.c. i art. 361 § 1 i 2 k.c.

Sąd Rejonowy podkreślił, że powódka na podst. art. 509 § 1 k.c. nabyła prawo do dochodzenia odszkodowania na skutek zawarcia umowy cesji między powódką a poszkodowanym będącym właścicielem pojazdu uszkodzonego w kolizji. Sam fakt zawarcia przez poszkodowanego umowy najmu pojazdu, a tym samym zobowiązania do zapłaty czynszu najmu stanowi szkodę, która mogła być przedmiotem cesji wierzytelności.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. co do zasady zakład ubezpieczeń ponosi odpowiedzialność w takim samym zakresie jak sprawca szkody. Ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikała - art. 361 § 1 i 2 k.c. Utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej uszkodzenia oraz zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę majątkową.

Sąd Rejonowy uznał, że poszkodowany nie kierował się zasadą minimalizacji szkody, a tym samym powódka nie może żądać od pozwanej całkowitych kosztów najmu w stawce wyższej niż zaproponowana przez pozwaną (w stawce jaką sama pozwana zobowiązana byłaby zapłacić, by poszkodowany mógł korzystać z pojazdu zastępczego). Jak wynikało z korespondencji stron, już 3 lipca 2021 roku otrzymał wiadomość od pozwanej, która zaoferowała bezkosztową organizację najmu pojazdu zastępczego, a także poinformowała, że może zwrócić koszty najmu do kwoty 57 zł netto za dobę najmu. Oznacza to, że gdyby poszkodowany skorzystał z oferty pozwanej, pozwana poniosłaby znacznie niższe koszty najmu pojazdu niż te, które miałyby zwrócić poszkodowanemu, gdy ten wynajął pojazd u powódki. To z kolei oznacza minimalizację szkody, do czego poszkodowany był zobowiązany. Skoro poszkodowany nie skorzystał z oferty

pozwanej, powódka, która działa w imieniu poszkodowanego, nie może obecnie domagać się od pozwanej zwrotu kosztów, które poszkodowany poniósł, bezpodstawnie je zwiększając.

Sąd podkreślił, że w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpiaczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji, co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Natomiast nieskorzystanie przez poszkodowanego z oferty ubezpieczyciela, po zaproponowaniu stawek niższych jest działaniem sprzecznym z wyżej wymienionym obowiązkiem. Pozwana wykazała, że w zakresie świadczonej ochrony ubezpieczeniowej dysponuje możliwościami faktycznymi i organizacyjnymi do zapewnienia pojazdów zastępczych w stawkach oferowanych przez Towarzystwo (...).

Sąd I instancji uznał, że za okres 4 dni czyli do przekazania przez ubezpieczyciela propozycji zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, stawka najmu winna wynosić 140 zł brutto za dzień – wg cennika powódki. Natomiast, biorąc pod uwagę, że od dnia następnego po otrzymaniu wiadomości mailowej czyli od 4 lipca 2021 roku poszkodowany miał faktyczną możliwość skorzystania z oferty ubezpieczyciela, stawka za pozostałe 26 dni winna wynosić 70,11 zł brutto (57 zł netto) za dzień – wg cennika pozwanej. Tym samym łączne odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego winno wynieść 2 382,86 zł [(4 dni x 140 zł) + (26 dni x 70,11 zł)].

Sąd Rejonowy podzielił argumentację pozwanej zawartą w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że uzasadniony ekonomicznie czas najmu wynosił 30 dni – to jest do 29 lipca 2021 roku, a to z uwagi na fakt, że już 20 lipca 2021 roku pozwana poinformowała, że szkoda ma charakter całkowity i nie jest uzasadniona naprawa samochodu. Informacja ta nie została zakwestionowana przez powódkę. Informacja ta była połączona z propozycją zbycia pojazdu uszkodzonego, z czego poszkodowany nie skorzystał.

Zasądzone odszkodowanie winno wynosić 279,56 zł (2 382,86 zł – 2 103,30 zł), z uwagi na błąd matematyczny Sądu zasądzona została kwota wyższa, to jest 408,36 zł.

Powódka zaskarżyła wyrok w części co do oddalenia powództwa w zakresie kwoty 2 668,34zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego wraz odsetkami za opóźnienie od 8 września 2021r. oraz w zakresie kosztów.

Zarzuciła:

- błędne ustalenie stanu faktycznego przez uznanie, że pozwana złożyła skuteczną i realną propozycję najmu pojazdu zastępczego, podczas gdy pozwana nie przesłała wzoru umowy najmu i regulaminu obowiązującego w wypożyczalni współpracującej z pozwaną, a jedynie ogólnikowe informacje dotyczące zasad organizacji najmu,

- naruszenie prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 k.p.c. i błędne ustalenie stanu faktycznego przez uznanie, że pozwana złożyła skuteczną i realną propozycję najmu pojazdu zastępczego,

- naruszenie art. 354 k.c. i art. 362 k.c. w związku z art. 822 k.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że poszkodowany swoim działaniem naruszył obowiązki wierzyciela i przyczynił się do zwiększenia szkody, podczas gdy to pozwana nie przedstawiła poszkodowanemu propozycji najmu pojazdu zastępczego, nie przesłała wzoru umowy i regulaminu wypożyczalni,

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego polegającej na uznaniu, że poszkodowany miał realną możliwość skorzystania z najmu pojazdu zastępczego zorganizowanego za pośrednictwem pozwanej przez cały uzasadniony okres najmu to jest przez 37 dni, podczas gdy pozwana konsekwentnie twierdziła, że poszkodowanemu przysługuje pojazd zastępczy jedynie przez 30 dni,

- naruszenie prawa materialnego, to jest art. 354 k.c. i art. 362 k.c. w związku z art. 822 k.p.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego wynosił 30 dni, podczas gdy poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego przez okres 7 dni od wypłaty odszkodowania rozliczanego metodą dyferencyjną tzw. szkoda

całkowita i uznanie, że poszkodowany winien dokonać zakupu nowego pojazdu przed wypłatą odszkodowania przez pozwaną, przeznaczając na ten cel swoje prywatne środki.

Powódka wniosła o zmianę wyroku i zasądzenie na jej rzecz kwoty 3076,90 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 września 2021r. i zasądzenie kosztów postępowania w obu instancjach wraz z kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 75 % stawki minimalnej.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjętą przez ten sąd podstawę prawną i unikając zbędnych powtórzeń przyjmuje je za własne.

Sąd Rejonowy ustalił w sprawie stan faktyczny w oparciu o zebrane dowody, a ich ocena mieści się w dyrektywie zawartej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji wskazał fakty, które uznał za udowodnione i dowody, na których się oparł. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy nie naruszają reguł wynikających z doświadczenia życiowego i zasad logiki. Sąd odwoławczy instancji nie znajduje podstaw do ich korygowania.

Należy podkreślić, że szkodę stanowią również konieczne wydatki związane ze zdarzeniem objętym ubezpieczeniem, w tym przypadku kolizją drogową. Stratą w rozumieniu przepisu art. 361 § 2 k.c. są objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowych jest w takiej sytuacji utrata możliwości korzystania z rzeczy, a więc utrata uprawnienia stanowiącego atrybut prawa własności. W takiej sytuacji poszkodowanemu przysługuje roszczenie o zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego. Nie zwalnia to jednak poszkodowanego z obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z ubezpieczycielem przy likwidacji szkody.

Zarzuty zawarte w apelacji sprowadzają się do tego, iż pozwana nie złożyła skutecznej propozycji najmu pojazdu zastępczego, ponieważ nie przesłała wzoru umowy najmu i regulaminu obowiązującego w wypożyczalni współpracującej z pozwaną. Z tym argumentem nie można się zgodzić. W aktach sprawy znajduje się informacja mailowa, którą otrzymał poszkodowany, zawierająca wystarczające informacje do tego, aby podjąć decyzję co do najmu pojazdu zastępczego. W wiadomości mailowej z 3 lipca 2021 roku przedstawiciel ubezpieczyciela poinformował, że ubezpieczyciel jest gotowy zorganizować nieodpłatny wynajem auta bez kosztów podstawienia i odbioru, bez kaucji, na niezbędny czas dokonania naprawy uszkodzonego pojazdu. (...) zostanie dostarczone do wskazanego miejsca bez kosztów dodatkowych najpóźniej następnego dnia po zgłoszeniu takiej informacji na infolinię. W informacji podano numer infolinii oraz godziny urzędowania. Ubezpieczyciel poinformował również, że najem pojazdu za jego pośrednictwem nie będzie powodował dla poszkodowanego żadnych dodatkowych kosztów i że zapewnia dostępność wszystkich klas pojazdów. Ubezpieczyciel wskazał również stawki, wg których dokonuje weryfikacji stosownie do segmentów proponowanych samochodów.

Wszelkie wątpliwości poszkodowany mógł wyjaśnić, dopytując ubezpieczyciela o dalsze szczegóły. W związku z tym, że poszkodowany ma obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem przy likwidacji szkody, mógł również zwrócić się o przesłanie konkretnej oferty najmu pojazdu zastępczego i na tej podstawie podjąć decyzję. Poszkodowany tego nie uczynił, ignorując ofertę ubezpieczyciela. Słusznie zatem Sąd Rejonowy ocenił, że poniesione koszty umowy najmu pojazdu zastępczego wyższe niż zaproponowane przez pozwaną nie były celowe i ekonomicznie uzasadnione. Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż stawka najmu wynosząca 140 zł brutto winna być zastosowana przez 4 dni początkowe trwania umowy najmu do czasu przekazania przez pozwaną propozycji zorganizowania zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego.

W ocenie Sądu Okręgowego brak również uzasadnienia, aby odszkodowaniem z tytułu poniesionych kosztów zawarcia umowy najmu pojazdu do zastępczego obejmować dodatkowych 7 dni po wypłacie odszkodowania przez pozwaną. Wypłata odszkodowania ostatecznie kończy postępowanie likwidacyjne i brak jest prawnego uzasadnienia do doliczania do wysokości szkody kosztów najmu pojazdu zastępczego przez kolejnych 7 dni.

Szkoda z tytułu najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie wynosiła zatem 2382,86 zł, tak jak ustalił Sąd I instancji i roszczenie powoda winna być uwzględnione ponad wypłaconą w toku postępowania likwidacyjnego kwotę 2103,30 zł tj. 279,56 zł . Sąd Rejonowy omyłkowo zasądził kwotę wyższą 408, 36 zł, jednakże brak podstaw do skorygowania tego błędu z uwagi na niezaskarżenie orzeczenia przez pozwaną.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze , na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną. O kosztach postępowania odwoławczego orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., a złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 450 zł.

SSO Magdalena Balion – Hajduk